

PREGLED PROJEKATA – SLOBODA IZRAŽAVANJA

NVO Akcija za ljudska prava (HRA) se od 2007. godine zalaže za poštovanje slobode izražavanja u Crnoj Gori bar na nivou minimalnih evropskih standarda. Pratili smo primjenu standarda iz prakse Evropskog suda za ljudska prava u praksi crnogorskih sudova u oblasti utvrđivanja odgovornosti za povredu časti i ugleda i javno zagovarali primjenu tih standarda. Veoma se zalažemo za poštovanje prava na kritiku sudskih odluka, jer "sudovi ne rade u vakumu", kako je to Evropski sud za ljudska prava utvrdio davne 1979. godine u presudi *Sunday Times v. The United Kingdom*.

HRA je u kontinuitetu pratila procesuiranje napada na novinare i aktiviste za ljudska prava, ukazivala na uočene propuste i davala preporuke za njihovo prevazilaženje. Doprinijela je uspostavljanju sudske prakse u vidu prve presude za obeštećenje novinara koji je pretrpio napad koji državni organi nijesu djelotvorno istražili. HRA je izradila i zagovara konkretne izmjene i dopune [Zakona o medijima](#) i [Krivičnog zakonika](#) u cilju potpunije primjene međunarodnih standarda ljudskih prava. Od 2012. HRA preduzima dodatne aktivnosti za jačanje etičnog novinarstva i zagovara uspostavljanje i osnaživanje samoregulacije u medijima u Crnoj Gori.

U nastavku je sažet prikaz sprovedenih aktivnosti.

HRA je 2007. inicirala prevod publikacije Savjeta Evrope „**Sloboda izražavanja - vodič za primjenu člana 10 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava**”.

U septembru 2009. HRA je apelovala na Ministarstvo pravde i Vrhovni sud Crne Gore da se hitno [obezbijede zvanični prevodi ključnih presuda Evropskog suda za ljudska prava](#) koje se odnose na oblast slobode izražavanja i preduzmu mjere da Vrhovni sud aktivno promoviše primjenu standarda koji su njima uspostavljeni. Naglašeno je da je Zakon o medijima još 2002. godine propisao da će se primjenjivati u skladu s praksom Evropskog suda za ljudska prava, da Evropska konvencija o ljudskim pravima obavezuje Crnu Goru od 2004. godine, da je prilikom prijema u Savjet Evrope 2007. godine Crna Gora kao suverena država preuzela obavezu da „preduzme sve potrebne mjere da sudije primjenjuju praksu Evropskog suda za ljudska prava“, a da je Akcionim planom za sprovođenje Strategije reforme pravosuđa Vlade Crne Gore bilo predviđeno da se sa objavljivanjem relevantnih presuda Evropskog suda na internet stranici Vrhovnog suda započne prije kraja 2008. godine.

[Vrhovni sud je 2010. počeo sa objavljivanjem odluka Evropskog suda za ljudska prava u okviru sudske prakse](#). Na sajtu HRA se nalazi se i baza presuda crnogorskih sudova koje se odnose na slobodu izražavanja, kao i HRA komentari na neke od tih presuda.

U februaru 2010, HRA je u saradnji sa Novinarskim samoregulatornim tijelom uputila Vladi Crne Gore [Inicijativu za saradnju na temeljnoj reformi zakonskog uređivanja odgovornosti za povredu časti i ugleda u skladu sa evropskim standardima](#) u okviru koje je predloženo:

- (1) organizacija regionalnog okruglog stola, uz učešće stručnjaka Savjeta Evrope, na kome bi se obezbijedila međunarodna razmjena iskustava u pogledu uređenja odgovornosti za povredu časti i ugleda;
- (2) formiranje radne grupe koja bi predložila predlog reforme i

(3) javna rasprava, na temelju čijih zaključaka bi bio formulisan konačni predlog odgovarajućih izmjena i dopuna zakona i/ili novi zakon koji će obezbijediti primjenu evropskih standarda u praksi.

Tokom 2017. i 2018. Vlada je obrazovala radnu grupu za izradu nacrtu novog Zakona o medijima, koji još uvijek nije pripremljen.

U saradnji sa Novinarskim samoregulatornim tijelom (NST), HRA je u junu 2010. organizovala regionalni skup o tome kako [obezbijediti primjenu standarda iz prakse Evropskog suda za ljudska prava u domaćem pravnom poretku](#). Povod za razgovor je bio Predlog reforme ustavnih i zakonskih odredbi o odgovornosti za povredu časti i ugleda koji je izradila radna grupa HRA (opširnije u nastavku).

Evropska komisija je 9. novembra 2010. objavila **Mišljenje o zahtjevu Crne Gore za prijem u članstvo Evropske unije**, u kojem je navedeno: U pogledu slobode medija, zastrašivanje novinara i nesrazmjerne kazne zbog klevete predstavljaju razloge za zabrinutost. Zakoni i praksa u pogledu utvrđivanja odgovornosti za klevetu moraju biti potpuno usklađeni sa praksom Evropskog suda za ljudska prava.

Nedjelju dana kasnije, 17. novembra 2010, radna grupa Akcije za ljudska prava objavila je [Predlog reforme ustavnih i zakonskih odredbi o odgovornosti za povredu časti i ugleda](#).

Predložili smo izmjene i dopune:

1. **Ustava Crne Gore** (članova 47 i 49);
2. **Krivičnog zakonika**, u vidu:
 - 2.1 potpune dekriminalizacije Glave XVII (k.d. protiv časti i ugleda) i alternativno,
 - 2.2 izmjene i dopune krivičnih djela predviđenih u toj glavi;
 - 2.3 predloga novih krivičnih djela „Sprječavanje novinara u obavljanju profesionalnih zadataka” (čl. 179a) i „Napad na novinara u obavljanju profesionalnih zadataka” (čl. 179b);
3. **Zakona o medijima** (preciziranje dužne novinarske pažnje; ograničenje iznosa naknade nematerijalne štete za povredu časti i ugleda; odredbe o zaštiti privatnosti i izuzecima od obaveze ove zaštite).

Raspravu o predlogu reforme organizovali smo 26. novembra 2010. godine.

U stručnoj raspravi su, između ostalih 45 učesnika, prisustvovali i zamjenik šefa Delegacije EU u Crnoj Gori Mr Clive Rumbold, koji je naglasio da je jačanje medija jedan od uslova za otvaranje pristupnih pregovora između Crne Gore i Evropske Unije, kao i predstavnici Vlade Crne Gore. Prisustvovao je i značajan broj novinara, odnosno urednika medija koji djeluju u Crnoj Gori. Predlog je dostavljen premijeru Crne Gore, odnosno ministarstvima pravde i kulture, sporta i medija, svim poslaničkim klubovima u Skupštini Crne Gore, skupštinskom Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu, kao i Odboru za ljudska prava.

Pošto je Vlada Crne Gore izradila Nacrt Akcionog plana za praćenje sprovođenja preporuka iz mišljenja Evropske Komisije, izradili smo i dostavili Vladi predlog dopune Akcionog plana za oblast medija. Usvojen je predlog HRA da se izrađuje zvanični Izvještaj o procesuiranju napada na novinare i to je kao mjera uvršteno u Akcioni plan.

Ministarstvo pravde je početkom aprila 2015. godine objavilo Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika. HRA je reagovala obzirom da je Ministarstvo pravde, u skladu s izričitom formulacijom Akcionog plana, u radnoj verziji Nacrta zakona o izmjenama i dopunama KZ predložilo brisanje krivičnih djela Uvreda (čl. 195) i Kleveta (čl. 196), pa je Vlada usvojivši Predlog

zakona odustala od potpune dekriminalizacije u korist svih, i predložila dekriminalizaciju samo u korist novinara i urednika za sadržaj objavljen u medijima. Akcija za ljudska prava je, zatim organizovala sve relevantne nevladine organizacije koje su se protivile ovakvom predlogu i 13. aprila 2011. dostavila premijeru Crne Gore stav u prilog dekriminalizaciji klevete i uvrede koji su podržale 22 nevladine organizacije.

Odlukom Skupštine Crne Gore, u junu 2011. godine izvršena je dekriminalizacija krivičnih djela Kleveta i Uvrede. HRA se i dalje zalaže za dekriminalizaciju svih krivičnih djela iz glave XVII – Krivična djela protiv časti i ugleda.

IZVJEŠTAJI O PROCESUIRANJU NAPADA NA NOVINARE

HRA je prvi put u januaru 2014. godine objavila [Izveštaj o procesuiranju napada na novinare u Crnoj Gori](#), s posebnom namjerom da tada tek osnovanoj Komisiji za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija pruži sistematizovan pregled javno dostupnih činjenica o tim napadima. [Drugo izdanje izvještaja je objavljeno u novembru 2016. godine](#) i sadrži dodatne informacije o procesuiranju slučajeva koji su se dogodili do kraja januara 2014, kao i pregled novih slučajeva napada uz informacije o njihovom procesuiranju i zaključke.

Zatim, HRA je 3. juna 2016. održala panel diskusiju pod naslovom „[Ka vladavini prava i slobodi izražavanja: kako obezbijediti kažnjivost napada na novinare, kako spriječiti takve napade i obezbijediti pravni okvir povoljan za istraživačko novinarstvo?](#)” u okviru projekta “Reforma Krivičnog zakonika za dobrobit slobode štampe” koji je podržala Australijska ambasada. Pored rasprave na temu kako obezbijediti da policija i državno tužilaštvo sprovedu djelotvorne istrage napada na novinare, odnosno otkriju sve učinioce (izvršioce, saizvršioce, pomagače, nalogodavce) najtežih krivičnih djela protiv novinara u Crnoj Gori (ubistvo Duška Jovanovića, ubistvo Srđana Vojičića prilikom napada na Jevrema Brkovića, fizički napadi na Tufika Softića, Željka Ivanovića, Oliveru Lakić, Mladena Stojovića, Jevrema Brkovića, eksplozije uz zgradu Vijesti, paljenja automobila Vijesti), na skupu je predstavljen i HRA predlog izmjena i dopuna Krivičnog zakonika (KZ) koji je podržala većina učesnika. U raspravi se najviše govorilo o tome kako definisati pojam novinara, da li ga proširiti dovoljno da obuhvati i građane koji postupaju u namjeri da izvijeste javnost o nekom događaju od javnog interesa, da li je ponuđena definicija dovoljna da se obezbijedi zaštita za fotoreportere i snimatelje i sl. Predstavnica Ministarstva pravde Merima Baković najavila je da će radna grupa Ministarstva pravde koja radi na izradi nacрта izmjena i dopuna KZ razmotriti predlog HRA i izjasniti se o njemu do kraja septembra kada se očekuje da javnosti bude predstavljen Nacrt zakona o izmjenama i dopunama KZ. Nažalost, [Ministarstvo pravde nije prihvatilo HRA predloge za reformu KZ-a u cilju unapređenja slobode izražavanja, zaštite života i zabrane torture](#).

HRA je 27. maja 2016. godine objavila izvještaj „[Nerasvijetljeno ubistvo direktora i glavnog urednika dnevnog lista Dan Duška Jovanovića – pitanja bez odgovora](#)“, a 15. septembra 2016. godine i izvještaj „[Prijetnje i napad na novinarku Vijesti Oliveru Lakić](#)“.

Komisija za praćenje istraga napada na novinare

Na predlog HRA Vlada je usvojila i Akcionim planom za sprovođenje preporuka EU iz novembra 2010, kao mjeru za sprovođenje do kraja juna 2011, propisala i izradu Izvještaja o istragama i nasilju protiv novinara. Međutim, u razradi ove mjere, ovaj izvještaj je neopravdano ograničen samo na opise slučajeva koji su stigli do optuženja i suda. Izvještaj nikada javnosti nije pružio informacije o statusu istraga u većini slučajeva napada na novinare koji nikad nijesu ni stigli do suda, pa se tako nije znalo jesu li ti predmeti zastarjeli, da li su u njima uopšte preduzete bilo kakve radnje i da li se uopšte planiralo preduzimanje bilo kakvih radnji. Iako smo više puta apelovali na nadležne da se ovaj izvještaj dopuni, to se nije desilo. Zatim, HRA je apelovala više puta na VDT i policiju da preduzmu sve mjere za koje su nadležni i djelotvorno istraže kršenje slobode izražavanja u vidu napada na novinare i medije. Akcionim planom za poglavlje 23, mjerom 3.4.2, do kraja 2013. godine predviđeno je da Vlada formira multidisciplinarnu Komisiju za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama starih i nedavnih slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima i ubistava novinara, u čijem sastavu će biti predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova, tužilaštva, policije, medija i NVO, koja će u okviru svojih aktivnosti izraditi i izvještaj o istragama. Na predlog Ministarstva unutrašnjih poslova, Vlada Crne Gore je krajem decembra 2013, donijela odluku o osnivanju Komisije od jedanaest članova, čiji je predsjednik Nikola Marković, zamjenik glavnog urednika *Dana*. HRA je smatrala da bi za legitimitet Komisije bilo bolje da ju je osnovala Skupština Crne Gore. Osnivanje odlukom Vlade je možda bilo operativnije, ali se od početka postavljalo pitanje da li je Vlada stvarno spremna za Komisiju koja bi utvrdila propuste u istragama napada na novinare koji su se dogodili i koji nisu istraženi za vrijeme mandata njenog predsjednika. To je bilo zbog toga što je Komisiju osnovala nova Vlada, čiji je politički interes bio da pokaže da će, za razliku od prethodne, uspjeti da riješi slučajeve ubistava novinara. Međutim, u Crnoj Gori se ispostavilo da Vlada nije bila spremna da obezbijedi ni adekvatan sastav Komisije, ni pristup dokumentaciji, a nije prihvatila ni preporuku Komisije da raspiše nagradu za informacije koje bi mogle da dovedu do napretka u istragama.

Tako nevedena Komisija, kojoj je istekao mandat na kraju 2015. godine, nije ostvarila osnovni zadatak zbog koga je osnovana - da na osnovu pregleda istraga koje je utvrdila kao prioritete pruži sveobuhvatno mišljenje o propustima u tim istragama i načinu na koji bi njihovo vođenje trebalo unaprijediti. Komisija je ispunila neke druge zadatke - tvrdila je plan i dinamiku prikupljanja činjenica, napravila pregled statusa predmeta, utvrdila rokove zastarjelosti krivičnog gonjenja, formirala arhivu u vezi sa istragama. U tu svrhu je ostvarila djelimično uspješnu saradnju s organima nadležnim za vođenje tih istraga. Ipak, Komisija je najveću opstrukciju trpjela od Uprave policije koja je do kraja mandata 2015. godine istrajala u tome da joj dostavlja nepotpunu, anonimiziranu dokumentaciju. Savjet Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama se pridružio opstrukciji Komisije, dajući mišljenje da njeni članovi/ce ne smiju da ostvare pristup svim relevantnim podacima iz policijskih spisa. Za više informacija o radu Komisije pogledajte HRA izvještaj [„Iz ugla građana – izvještaj o radu Komisije za praćenje istraga napada na novinare“](#).

[Advokat Dalibor Tomović, saradnik HRA, u julu 2016. godine izabran je za predstavnika NVO u Komisiji za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija.](#) Drugi mandat Komisije formirala je Vlada Crne Gore u 2016. godini kao odgovor na nedostatak rezultata u istraživanju najtežih napada na novinare u Crnoj Gori, uključujući i ubistvo Duška Jovanovića. Zahvaljujući ovome, HRA aktivno prati rad ove Komisije pa je tako u decembru 2017. godine [predložila Vladi da objavi izvještaje Komisije i obavijesti javnost da li su ti izvještaji sa preporukama upućeni državnom tužilaštvu i Upravi policije, da li se počelo sa primjenom preporuka i da li su ostvareni bilo kakvi rezultati, kao i da Vlada obezbijedi da Uprava policije i Ministarstvo unutrašnjih poslova Komisiji dostavljaju](#)

[dokumentaciju bez zatamnivanja ličnih imena](#). Ubrzo nakon ovog apela, Vlada Crne Gore je objavila izvještaje, a potpredsjednik Vlade i ministar pravde, Zoran Pažin, je održao sastanak sa predsjednikom Komisije, Nikolom Markovićem, na kojem je informisan o problemima sa kojima se Komisija suočava u svom radu. [Pažin je kazao da je izvršna vlast odlučna u zaštiti integriteta i bezbjednosti novinara i izrazio očekivanje da će preporuke Komisije za medije dati značajan doprinos aktivnostima nadležnih institucija](#).

Obuke

HRA je sprovela i projekat [Obuka novinara iz domena ljudskih prava i sloboda i profesionalne etike \(april 2012 - decembar 2012\)](#), sa radionicama za urednike i novinare. Učesnici radionica razgovarali su o ljudskim pravima na temu sloboda izražavanja, privatnosti i pravičnog suđenja i svakodnevnim izazovima primjene novinarske etike sa pažljivo odabranim predavačima.

U toku je izrada priručnika za primjenu standarda slobode izražavanja i novinarske etike

Samoregulacija u medijima

U okviru dvogodišnjeg projekta *Monitoring novinarskih samoregulatornih tijela u Crnoj Gori* (septembar 2012 – septembar 2014), HRA je dvije godine u kontinuitetu posmatrala izvještavanje najuticajnijih medija u Crnoj Gori i rad samoregulatornih tijela. Objavljena su četiri periodična izvještaja sa rezultatima [monitoringa samoregulatornih tijela i istraživanja o kršenjima etičnosti i Kodeksa novinara Crne Gore u domaćim medijima](#).

U okviru projekta *Jačanje medijske samoregulacije i regulacije u promociji slobode izražavanja i prava na privatnost u Crnoj Gori* (januar 2017 – jun 2017) u junu 2017. godine HRA je organizovala sastanak predstavnika medijskih regulatornih i samoregulatornih tijela na kojem je zaključeno da postoji spremnost svih za učešće na zajedničkim sastancima o ujednačavanju prakse primjene profesionalnih standarda u novinarstvu. Na sastanku se raspravljalo i o izvještaju ["Monitoring samoregulatorne i regulatorne prakse u medijima u Crnoj Gori 2015-2016"](#), u kome je analiziran rad Agencije za elektronske medije, Komisije Savjeta RTCG za predstavke i prigovore slušalaca i gledalaca, Medijskog savjeta za samoregulaciju (MSS) i ombudsmana dnevnih listova *Dan* i *Vijesti* i nedjeljnika *Monitor*, uz prisustvo predstavnika svih tih tijela.

Bilteni o praksi Evropskog suda za ljudska prava

Tokom trajanja projekta, u saradnji sa Peterom Noorlanderom, advokatom i tadašnjim direktorom Media Law Defence Initiative iz Londona, HRA je započela izdavanje biltena o praksi Evropskog suda za ljudska prava u oblasti slobode izražavanja. Pojedini bilteni su sadržali i primjere iz prakse država članica Evropske unije i Komiteta za ljudska prava.

Objavljivanje biltena je u kontinuitetu omogućeno u okviru projekta *Podrška razumijevanju novinarske etike i slobode izražavanja* (oktobar 2014 – avgust 2015). Ovaj projekat je omogućio i uspostavljanje internet stranice putem koje su novinari drugi zainteresovani građani postavili 44 pitanja iz oblasti novinarske etike i slobode izražavanja i na njih dobili odgovor stručnjaka.

Svi bilteni su dostupni na HRA stranici ["Sloboda izražavanja"](#). Tematska zbirka biltena sa prikazima presuda Evropskog suda za ljudska prava o slobodi izražavanja je dostupna [ovdje](#).

Novinarska etika

U okviru projekta *Nastavak debate o primjeni Kodeksa novinara Crne Gore* (novembar 2014 – februar 2015) [održana su četiri okrugla stola predstavnika medijskih samoregulatornih tijela](#), posvećena ujednačavanju primjene Kodeksa novinara Crne Gore i unapređivanju saradnje samoregulatornih tijela.

Zalaganje za reforme zakona

HRA se od 2010. godine zalaže za uvođenje krivičnih djela *Sprječavanje novinara u vršenju profesionalnih zadataka* i *Napad na novinara u vršenju profesionalnih zadataka*, upravo imajući u vidu nalaze koji su predstavljeni u izvještaju o procesuiranju napada na novinare. HRA je 2. februara 2014. sa Sindikatom medija Crne Gore [organizovala okrugli sto o inicijativi da se novinarima obezbijedi pojačana krivičnopravna zaštita Krivičnim zakonikom](#), po predlozima za izmjenu i dopunu KZ koje je HRA objavila i dostavila Vladi Crne Gore i političkim parlamentarnim strankama u novembru 2010, o čemu je već bilo riječi.

U okviru projekta *Predlog reforme Zakona o medijima* (decembar 2014 – jun 2015), HRA je u julu 2015. organizovala raspravu o potrebama za izmjenama i dopunama Zakona o medijima. [Poslije iscrpne rasprave donijet je zaključak da radna grupa HRA popiše više iznijetih i podržanih razloga za izmjene i dopune Zakona o medijima, koji nije mijenjan 13 godina od njegovog donošenja](#). Prema dostupnim informacijama, Vlada Crne Gore trenutno radi na medijskoj strategiji kojom će obuhvatiti i pitanje izmjena i dopuna Zakona o medijima.

[Od početka 2016.godine HRA je podnosila pritužbe samoregulatornim tijelima i na taj način doprinijela stvaranju prakse ovih tijela i podstakla javnost da iskoristi uspostavljene mehanizme samoregulacije medija u Crnoj Gori](#). Prethodno, HRA je započela sa praksom obraćanja regulatoru, odnosno [Agenciji za elektronske medije](#) u vezi sa kršenjem Zakona o elektronskim medijima i Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima. Započeta praksa kako u vezi sa obraćanjem samoregulatorima, tako i povodom obraćanja pomenutoj Agenciji je doprinijela značajnom rastu podnijetih pritužbi i prigovora u kojima su se različiti podnosioci založili za svoje pravo da budu adekvatno informisani u skladu sa zakonom i novinarskom etikom.

U junu 2016. godine, HRA je organizovala panel diskusiju pod naslovom „Ka vladavini prava i slobodi izražavanja: kako obezbijediti kašnjenje napada na novinare, kako spriječiti takve napade i obezbijediti pravni okvir povoljan za istraživačko novinarstvo?“ u okviru projekta *Reforma Krivičnog zakonika za dobrobit slobode štampe* (decembar 2015 – maj 2016). Pored rasprave na temu kako obezbijediti da policija i državno tužilaštvo sprovedu djelotvorne istrage napada na novinare, odnosno otkriju sve učinioce najtežih krivičnih djela protiv novinara u Crnoj Gori, na skupu je predstavljen i [HRA predlog izmjena i dopuna Krivičnog zakonika](#) (KZ) koji je podržala većina učesnika. I u ovom projektu je omogućen nastavak objavljivanja biltena sa relevantnim prikazom presuda Evropskog suda za ljudska prava u odnosu na pravo na slobodu izražavanja.

Slučaj novinara Tufika Softića

Konačno, po prvi put u istoriji crnogorske sudske prakse u oktobru 2017. godine novinaru Tufiku Softiću je dosuđena nematerijalna šteta zbog nedjelotvorne istrage napada koji je pretrpio 2007. godine. Naime, Osnovni sud u Podgorici je usvojio tužbu novinara Softića protiv države za naknadu štete zbog propusta državnog tužilaštva i policije da sprovedu djelotvornu istragu. Softića je zastupao advokat Dalibor Tomović u saradnji sa HRA. Pored ove parnične tužbe, Softić

je u januaru 2016. godine, takođe u saradnji sa HRA, podnio i ustavnu žalbu Ustavnom sudu Crne Gore i to posle obustavljanja istrage pokušaja ubistva. U novembru 2017. godine, [Ustavni sud je usvojio žalbu i utvrdio da je Softiću državno tužilaštvo povrijedilo pravo na život tako što je nedjelotvorno istražilo pokušaj njegovog ubistva iz 2007. godine.](#) Kršenje prava je utvrđeno jednoglasno, glasovima svih sedam sudija, dok je većina sudija glasala da se Softiću dosudi i pravično zadovoljenje u iznosu od 7000 eura. Tako je Ustavni sud Crne Gore po prvi put u svojoj praksi dosudio i naknadu nematerijalne štete zbog kršenja ljudskih prava.

Slučaj člana Savjeta RTCG Gorana Đurovića

U decembru 2017. godine, [skupštinski Administrativni odbor predložio je razrješenje člana Savjeta Radio-televizije Crne Gore Gorana Đurovića,](#) zbog navodnog sukoba interesa, zato što je Agencija za sprječavanje korupcije utvrdila da je u prekršaju jer nije blagovremeno prijavio da je za vrijeme članstva u Savjetu jedno vrijeme bio i izvršni direktor privatnog preduzeća koje se bavi poljoprivrednom proizvodnjom. **Međutim, Agencija za sprječavanje korupcije je u istoj odluci konstatovala da taj prekršaj ne znači sukob interesa iz člana 26 Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore, pa ne postoji razlog da Đurovića po tom osnovu Skupština razriješi dužnosti člana Savjeta RTCG.**

Gorana Đurovića u ovom slučaju zastupa HRA odnosno advokat Dalibor Tomović, zahvaljujući finansijskoj podršci Media Legal Defense Initiative iz Londona. HRA je 16.01.2018. godine, podnijela tužbu Upravnom sudu Crne Gore za poništenje konačne Odluke Skupštine Crne Gore kojom je 29.12.2017. godine Goran Đurović razrješen članstva u Savjetu Radio i Televizije Crne Gore. Zalažemo se i za obustavljanje izvršenja te odluke o razrješenju dok nadležni sud ne odluči o tome da li je odluka bila zakonita. Dana 17.1.2018. HRA je od Skupštine Crne Gore zatražila da u dnevni red sjednice zakazane za petak, 19.01.2018, uvrsti i zahtjev za odlaganje izvršenja odluke o razrješenju Đurovića. Kako Skupština nije prihvatila taj zahtjev, HRA je od Upravnog suda tražila da donese privremenu mjeru i naredi da se obustavi izvršenje odluke Skupštine dok sud ne odluči o zakonitosti te odluke, ali se Upravni sud izjasnio kao nenadležni.

Dalje, advokat Dalibor Tomović, podnio je 31.1.2018. [Osnovnom sudu u Podgorici urgenciju za odlučivanje o privremenoj mjeri,](#) kojom se tražilo obustavljanje primjene odluke Skupštine o razrješenju do odluke suda. Tužba protiv tužene države Crne Gore – Skupštine Crne Gore, kojom se traži da sud poništi odluku Skupštine o razrješenju Đurovića podnijeta je 25. januara 2018, zajedno sa predlogom za određivanje privremene mjere. U ovom slučaju je jedino hitna odluka suda mogla da obezbijedi djelotvornu pravnu zaštitu, pa se zbog toga očekivalo hitno odlučivanje suda o privremenoj mjeri, a i razumno brzo o predmetu spora. Sudija Osnovnog suda u Podgorici, Radovan Vlaović, [usvojio je privremenu mjeru 5.2.2018. godine i naložio Skupštini Crne Gore da Gorana Đurovića vrati na funkciju člana Savjeta RTCG u roku od 8 dana,](#) da bi 16.2.2018. godine vijeće Osnovnog suda ukinulo ovo rješenje. Vijeće je našlo da jeste redovni sud nadležan da sudi po Đurovićevoj tužbi protiv Skupštine Crne Gore, ali da u tom slučaju nije bilo osnova za privremenu mjeru jer bi njome bio "iscrpljen tužbeni zahtjev".

U vezi sa gore navedenim, HRA je podnijela dvije ustavne žalbe. Prva žalba je podnijeta protiv odluke Skupštine CG o razrješenju Đurovića, a druga protiv rješenja vijeća Osnovnog suda u Podgorici, kojom je ukinuta privremena mjera kojom je bilo naloženo Skupštini da Đurovića vrati na funkciju. Ustavni sud je odbacio obje žalbe, pa je zbog toga HRA u saradnji sa Media Legal Defence Initiative (MLDI) iz Londona 27.7.2018. godine podnijela predstavku Evropskom sudu za ljudska prava.

HRA je u martu 2018. godine nominovana [za nagradu Kolumbija univerziteta u New Yorku zahvaljujući nominaciji Marije Šajkaš, novinarke i analitičarke medija](#), i Media Legal Defence Initiative iz Londona.